

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2008/52/EK

(2008. gada 21. maijs)

par konkrētiem mediācijas aspektiem civillietās un komercietās

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 61. panta c) punktu un 67. panta 5. punkta otro ievilkumu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Kopiena ir izvirzījusi mērķi uzturēt un attīstīt brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kurā ir nodrošināta personu brīva pārvietošanās. Lai to sasniegtu, Kopienai *inter alia* ir jāpieņem pasākumi par tiesu iestāžu sadarbību civillietās, lai nodrošinātu pareizu iekšējā tirgus darbību.

(2) Taisnīguma pieejamības princips ir būtisks, un, lai sekmētu labāku taisnīguma pieejamību, Eiropadome Tampērē notikušajā 1999. gada 15. un 16. oktobra sanāksmē aicināja dalībvalstis izstrādāt alternatīvas ārpus tiesas procedūras.

(3) Padome 2000. gada maijā pieņēma secinājumus par alternatīvām strīdu izšķiršanas metodēm saskaņā ar civiltiesībām un komercietībām, norādot, ka šajā jomā ir būtiski noteikt pamatprincipus, lai dotu iespēju atbilstīgi izstrādāt un izmantot ārpus tiesas procedūras strīdu izšķiršanai civillietās un komercietās, tādējādi vienkāršojot un uzlabojot taisnīguma pieejamību.

(4) Eiropas Komisija 2002. gada aprīlī nāca klajā ar Zaļo grāmatu par strīdu alternatīvu izšķiršanu civillietās un komercietās, kurā izvērtēja esošo situāciju attiecībā uz strīdu alternatīvas izšķiršanas metodēm Eiropas Savienībā un ierosināja plašas apspriedes ar dalībvalstīm un ieinteresētām personām par iespējamiem pasākumiem, lai sekmētu mediācijas izmantošanu.

(5) Mērķi nodrošināt labāku taisnīguma pieejamību kā daļai no Eiropas Savienības politikas brīvības, drošības un tiesiskuma telpā būtu jāietver tiesas, kā arī ārpus tiesas strīdu izšķiršanas metožu pieejamība. Šai direktīvai būtu jāveicina iekšējā tirgus atbilstīga darbība, jo īpaši mediācijas pakalpojumu pieejamības ziņā.

(6) Mediācija var nodrošināt strīdu civillietās un komercietās izšķiršanu ārpus tiesas, bez pārmērīgām izmaksām un ātri, izmantojot procesus, kas ir pielāgoti pušu vajadzībām. Izlīgumi, kas panākti, izmantojot mediāciju, tiek biežāk ievēroti labprātīgi, un tie sniedz lielākas iespējas saglabāt draudzīgas un ilgtspējīgas attiecības starp pusēm. Minētie ieguvumi ir vēl būtiskāki, ja darbojas pārrobežu faktori.

(7) Lai vēl vairāk veicinātu mediācijas izmantošanu un nodrošinātu, ka iesaistītās puses, izmantojot mediāciju, var paļauties uz paredzamu tiesisko regulējumu, ir jāizstrādā pamatregulējums, jo īpaši attiecībā uz būtiskākajiem civilprocesuālajiem jautājumiem.

(8) Šī direktīva būtu jāpiemēro tikai mediācijas procesiem pārrobežu strīdos, taču dalībvalstīm nebūtu jāliedz tādus noteikumus piemērot arī iekšējiem mediācijas procesiem.

⁽¹⁾ OV C 286, 17.11.2005., 1. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2007. gada 29. marta Atzinums (OV C 27 E, 31.1.2008., 129. lpp.), Padomes 2008. gada 28. februāra Kopējā nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Eiropas Parlamenta 2008. gada 23. aprīļa Nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

(9) Šai direktīvai nekādi nebūtu jā kavē mūsdienu saziņas tehnoloģiju izmantošana mediācijā.

- (10) Šī direktīva būtu jāpieņemo procesos, kuros divas vai vairākas pārrobežu strīdos iesaistītas puses pašas brīvprātīgi tiecas panākt izlīgumu ar kāda mediatora palīdzību. Tā būtu jāpieņemo civillietās un komercietās. Tomēr tā nebūtu jāpieņemo tiesībām un pienākumiem, par kuriem puses nevar pašas pieņemt lēmumus saskaņā ar atbilstīgiem piemērojamiem tiesību aktiem. Tādas tiesības un pienākumi īpaši bieži ir ģimenes tiesībās un darba tiesībās.
- (11) Šī direktīva nebūtu jāpieņemo pirmslīgumiskajām sarunām, kā arī tādiem strīdu izšķiršanas procesiem kā samierināšana, patērētāju sūdzību izskatīšana, šķīrējtiesa, kā arī ekspertu izraudzīšana vai arī tādiem procesiem, ko vada personas vai struktūras, kas sniedz oficiālus ieteikumus attiecībā uz strīda izšķiršanu, neatkarīgi no tā, vai tie ir juridiski saistoši vai ne.
- (12) Šī direktīva būtu jāpieņemo gadījumos, ja mediāciju pusēm paredz tiesa vai arī ja mediācija ir paredzēta attiecīgas valsts tiesību aktos. Turklāt, ciktāl tiesnesis saskaņā ar valsts tiesību aktiem var darboties kā mediators, šī direktīva būtu jāpieņemo arī mediācijai, ko veic tiesnesis, kurš nav atbildīgs par tiesvedību saistībā ar strīda jautājumu vai jautājumiem. Tomēr šai direktīvai nebūtu jāattiecas uz gadījumiem, kad lietas izskatīšana ir sākta, bet tiesa vai tiesnesis mēģina izšķirt strīdu tādā tiesvedībā, kas attiecas uz konkrēto strīdu vai uz lietām, kurās tiesa vai tiesnesis, kas sācis lietu izskatīt, lūdz kādas kompetentas personas palīdzību vai padomu.
- (13) Šajā direktīvā paredzētajai mediācijai vajadzētu būt labprātīgai, proti, tādai, kurā puses pašas ir atbildīgas par mediācijas procesu un var to organizēt atbilstīgi savām vēlmēm, un jebkurā laikā var to izbeigt. Tomēr saskaņā ar valsts tiesību aktiem tiesām vajadzētu būt iespējai noteikt laika ierobežojumus mediācijas procesam. Tiesām vajadzētu būt iespējai vērst pušu uzmanību uz iespēju izmantot mediāciju, kad vien tas ir atbilstīgi.
- (14) Nekam šajā direktīvā nebūtu jāskar attiecīgas valsts tiesību akti, kuros mediācijas izmantošana paredzēta kā obligāta vai kuros ir noteikti mediācijas izmantošanu veicinoši līdzekļi vai sankcijas, ja tādi tiesību akti pusēm neliedz īstenot tiesības uz piekļuvi tiesai. Tāpat nekam šajā direktīvā nebūtu jāskar pastāvošas pašregulatīvas mediācijas sistēmas, ja tās attiecas uz jautājumiem, kas nav ietverti šajā direktīvā.
- (15) Lai nodrošinātu tiesisko noteiktību, šajā direktīvā būtu jānorāda, kuru datumu izmanto, lai noteiktu, vai strīds, kuru puses mēģina izšķirt, izmantojot mediāciju, ir pārrobežu strīds. Ja nav rakstiskas vienošanās, pusēm būtu jāuzskata, ka tās ir vienojušās par mediācijas izmantošanu tad, kad tās ir veikušas konkrētas darbības, lai sāktu mediācijas procesu.
- (16) Lai nodrošinātu vajadzīgo savstarpējo uzticību, ievērojot konfidencialitāti, ietekmi uz noilgumu un tā termiņu un mediācijā panākto izlīgumu atzīšanu un izpildi, dalībvalstīm, izmantojot jebkurus līdzekļus, ko tās uzskata par atbilstīgiem, būtu jāveicina mediatoru apmācības un efektīvu kvalitātes kontroles mehānismu ieviešana saistībā ar mediācijas pakalpojumu sniegšanu.
- (17) Dalībvalstīm būtu jāizstrādā tādi mehānismi, kuri varētu ietvert uz tirgus attiecībām balstītu risinājumu izmantošanu, un tām nebūtu jāpieprasa nodrošināt ar šiem mehānismiem saistītu finansējumu. Tādiem mehānismiem būtu jātiecas saglabāt mediācijas procesa elastību un iesaistīto pušu autonomiju, kā arī jānodrošina, lai mediācija notiktu efektīvi, objektīvi un kompetenti. Mediatoriem būtu jāzina, ka pastāv Eiropas Mediatoru rīcības kodekss; tas būtu arī jādara pieejams sabiedrībai, publicējot to internetā.
- (18) Komisija 2001. gadā pieņēma oficiālu ieteikumu patērētāju aizsardzības jomā⁽¹⁾, nosakot minimālos kvalitātes kritērijus, kas uz vienprātību vērstu patērētāju strīdu izšķiršanā iesaistītām ārpustiesas struktūrām būtu jānodrošina to klientiem. Visi mediatori vai organizācijas, uz ko attiecas minētais ieteikums, būtu jāaicina ievērot tajā ietvertos principus. Lai veicinātu informācijas izplatīšanu par tādām struktūrām, Komisijai būtu jāizveido datu bāze par ārpustiesas sistēmām, ko dalībvalstis atzīst par tādām, kas ievēro minētā ieteikuma principus.
- (19) Mediāciju nevajadzētu uzskatīt par sliktāku alternatīvu tiesvedībai tā iemesla dēļ, ka mediācijas procesā panākto izlīgumu ievērošana būtu atkarīga no iesaistīto pušu labas gribas. Tālab dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai mediācijā panākta rakstiska izlīguma puses varētu izlīguma saturu padarīt par izpildāmu. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai atteikties kādu izlīgumu atzīt par izpildāmu tikai tad, ja tā saturs ir pretrunā tās tiesību aktiem, tostarp starptautisko privāttiesību aktiem, vai ja tās tiesības neparedz konkrētā izlīguma saturs izpildi. Tā tas varētu būt, ja izlīgumā paredzētais pienākums nav bijis izpildāms pēc būtības.

⁽¹⁾ Komisijas ieteikums 2001/310/EK (2001. gada 4. aprīlis) par principiem attiecībā uz ārpustiesas struktūrām, kas iesaistītas patērētāju strīdu vienprātīgā risināšanā (OV L 109, 19.4.2001., 56. lpp.).

- (20) Mediācijā panākta izlīguma saturs, kurš ir atzīts par izpildāmu vienā dalībvalstī, būtu jāatzīst un jāpasludina par izpildāmu citās dalībvalstīs saskaņā ar spēkā esošiem Kopienas vai attiecīgās valsts tiesību aktiem. To varētu pamatot, piemēram, ar Padomes Regulu (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerc-lietās⁽¹⁾ vai ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2201/2003 (2003. gada 27. novembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību⁽²⁾.
- (21) Regulā (EK) Nr. 2201/2003 ir īpaši paredzēts, ka, lai izlīgumi būtu izpildāmi citās dalībvalstīs, izlīgumiem starp pusēm ir jābūt izpildāmiem tajā dalībvalstī, kurā tie ir panākti. Tālab, ja mediācijā panākta izlīguma saturs ģimenes tiesību lietā nav izpildāms dalībvalstī, kurā tas ir panākts un kurā ir iesniegts izpildes lūgums, šai direktīvai nebūtu jāveicina, ka puses apiet konkrētās dalībvalsts tiesību aktus, panākot, ka attiecīgo izlīgumu atzīst par izpildāmu citā dalībvalstī.
- (22) Šai direktīvai nebūtu jāietekmē dalībvalstu noteikumi par mediācijā panāktu izlīgumu izpildi.
- (23) Konfidencialitāte mediācijas procesā ir būtiska, un tālab šai direktīvai būtu jāparedz minimāla atbilstība ar civil-procesa noteikumiem, lai aizsargātu mediācijas konfidencialitāti jebkurā turpmākā civillietu un komerc-lietu tiesvedībā vai šķīrējtiesas procesā.
- (24) Lai sekmētu to, ka puses izmanto mediāciju, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka attiecīgie valstu noteikumi par noilgumu un noilguma termiņiem neliedz pusēm iespēju sākt tiesvedību vai šķīrējtiesas procesu, ja mediācijas mēģinājums nav bijis sekmīgs. Dalībvalstīm būtu jāpārlicinās, ka šis rezultāts tiek sasniegts, pat ja šī direktīva nesaskaņo attiecīgos valstu noteikumus par noilgumu un noilguma termiņiem. Šai direktīvai nebūtu jāietekmē starptautiskajos nolīgumos ietvertais regulējums par noilgumu un tā termiņiem, kuru dalībvalstīs īsteno, piemēram, trans-porta tiesību aktu jomā.
- (25) Dalībvalstīm būtu jāveicina informācijas sniegšana plašai sabiedrībai par to, kā sazināties ar mediatoriem un organizācijām, kas sniedz mediācijas pakalpojumus. Tām arī būtu jāaicina praktizējošus juristus informēt klientus par mediācijas iespēju.
- (26) Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽³⁾ dalībvalstis ir mudinātas savām vajadzībām un Kopienas interesēs sagatavot tabulas, kurās pēc iespējas pilnīgāk atainota šīs direktīvas un transponēšanas pasākumu savstarpējā atbilstība, un darīt tās pieejamas sabiedrībai.
- (27) Šī direktīva tiecas veicināt pamattiesību ievērošanu, un tajā ir ņemti vērā principi, kas ir jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.
- (28) Ņemot vērā to, ka šī direktīva mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka rīcības mēroga vai iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- (29) Saskaņā ar 3. pantu Protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, Apvienotā Karaliste un Īrija piedalās šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā.
- (30) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un Dānijai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro,

⁽¹⁾ OV L 12, 16.1.2001., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1791/2006 (OV L 363, 20.12.2006., 1. lpp.).

⁽²⁾ OV L 338, 23.12.2003., 1. lpp. Regulā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 2116/2004 (OV L 367, 14.12.2004., 1. lpp.).

⁽³⁾ OV C 321, 31.12.2003., 1. lpp.

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Mērķis un piemērošanas joma

1. Šīs direktīvas mērķis ir atvieglot piekļuvi alternatīvai strīda izšķiršanai un rosināt strīdu izšķiršanu ar izlīgumu, veicinot mediācijas izmantošanu un nodrošinot līdzsvarotas mediācijas un tiesvedības procesu attiecības.

2. Šo direktīvu piemēro attiecībā uz pārrobežu strīdiem civilietās un komercietās, izņemot attiecībā uz tādām tiesībām un pienākumiem, ko puses nevar izmantot saskaņā ar attiecīgajiem piemērojamajiem tiesību aktiem. To jo īpaši nepiemēro ieņēmumu, muitas vai administratīvajās lietās vai valsts atbildībai par darbībām un bezdarbību, īstenojot valsts varu ("*acta iure imperii*").

3. Šajā direktīvā jēdziens "dalībvalsts" nozīmē visas dalībvalstis, izņemot Dāniju.

2. pants

Pārrobežu strīdi

1. Šās direktīvas nolūkā pārrobežu strīds ir tāds strīds, kurā vismaz vienas puses mītnesvieta vai pastāvīga dzīvesvieta ir dalībvalsts, kas nav otras puses mītnesvieta vai pastāvīga dzīvesvieta, dienā, kad:

- a) puses vienojas izmantot mediāciju pēc strīda rašanās,
- b) mediāciju nosaka tiesa,
- c) pienākums izmantot mediāciju izriet no attiecīgās valsts tiesībām, vai
- d) piemērojot šīs direktīvas 5. pantu, puses ir aicinātas uzsākt mediācijas procesu.

2. Neskarot 1. punktu un piemērojot 7. un 8. pantu, par pārrobežu strīdu uzskata arī tādu strīdu, par kuru pēc mediācijas procesa starp pusēm ir uzsākta tiesvedība tiesā vai šķīrējtiesā dalībvalstī, kas nebija pušu mītnesvieta vai pastāvīga dzīvesvieta dienā, kura minēta 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minēto mītnesvietu nosaka saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 44/2001 59. un 60. pantu.

3. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

a) "mediācija" ir strukturēts process, neatkarīgi no tā, kā tas būtu nosaukts vai minēts, kurā divas puses vai vairāki strīdā iesaistītie paši brīvprātīgi cenšas vienoties par izlīgumu ar mediatora palīdzību. Šo procesu var sākt strīdā iesaistītās puses vai arī to var ieteikt vai noteikt tiesa, vai arī tas ir paredzēts dalībvalsts tiesību aktos.

Tā ietver mediāciju, ko veic tiesnesis, kas nav atbildīgs par tiesvedību saistībā ar konkrēto strīdu. Tā neietver tiesas vai tiesneša, kas sācis izskatīt lietu, mēģinājumus panākt izlīgumu tādā tiesvedībā, kas attiecas uz konkrēto strīdu;

b) "mediators" ir jebkura trešā persona, kura ir lūgta efektīvi, objektīvi un kompetenti veikt mediāciju, neatkarīgi no tās nosaukuma vai profesijas attiecīgajā dalībvalstī un veida, kā šī trešā persona ir norīkota vai lūgta veikt mediāciju.

4. pants

Mediācijas kvalitātes nodrošināšana

1. Dalībvalstis ar tādiem līdzekļiem, kādus tās uzskata par piemērotiem, veicina mediatoru un mediācijas pakalpojumu sniegšanā iesaistītu organizāciju brīvprātīgu rīcības kodeksu izstrādi un ievērošanu, kā arī citus efektīvus kvalitātes kontroles mehānismus mediācijas pakalpojumu sniegšanai.

2. Dalībvalstis veicina mediatoru sākotnēju un turpmāku apmācību, lai nodrošinātu, ka mediāciju attiecībā uz iesaistītajām pusēm veic efektīvi, objektīvi un kompetenti.

5. pants

Mediācijas izmantošana

1. Ja tas ir lietderīgi un ņemot vērā visus lietas apstākļus, tiesa, kurā ir ierosināta lieta, var aicināt puses izmantot mediāciju, lai izšķirtu attiecīgo strīdu. Tiesa var arī aicināt iesaistītās puses apmeklēt informatīvu pasākumu par mediācijas izmantošanu, ja tādus pasākumus rīko un tie ir viegli pieejami.

2. Šī direktīva neskar tādas attiecīgas valsts tiesību aktus, kuros mediāciju paredzēts izmantot obligāti, vai, ja ar to saistīti mediācijas izmantošanu veicinoši līdzekļi vai sankcijas, ko piemēro pirms vai pēc tiesvedības sākuma, ja tādi tiesību akti neliedz attiecīgām pusēm izmantot tiesības uz piekļuvi tiesai.

6. pants

Mediācijā panāktu izlīgumu izpilde

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pusēm vai vienai pusei – gadījumā, ja citas puses ir skaidri apliecinājušas piekrišanu – ir iespēja lūgt, lai mediācijā panākta rakstiska izlīguma saturu atzīst par izpildāmu. Tāda izlīguma saturu atzīst par izpildāmu, izņemot, ja konkrētā gadījumā izlīguma saturs ir vai nu pret-runā tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā ir iesniegts lūgums, vai ja attiecīgās dalībvalsts tiesību akti neparedz tā izpildi.

2. Tiesa vai cita kompetenta iestāde var atzīt tāda izlīguma saturu par izpildāmu ar spriedumu vai lēmumu, vai arī ar autentisku instrumentu – saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā lūgums ir iesniegts.

3. Dalībvalstis Komisijai dara zināmas tās tiesas vai citas iestādes, kas ir kompetentas pieņemt lūgumus saskaņā ar 1. un 2. punktu.

4. Šajā pantā nekas neietekmē kādā citā dalībvalstī piemērojamus noteikumus par tādu izlīgumu atzīšanu un izpildi, kuri ir atzīti par izpildāmiem saskaņā ar 1. punktu.

7. pants

Mediācijas konfidencialitāte

1. Tā kā mediācijai ir jānotiek, ievērojot konfidencialitāti, dalībvalstis nodrošina, lai, ja vien puses nevienojas par ko citu, ne mediatoriem, ne mediācijas procesa piemērošanā iesaistītām personām neprasa sniegt liecības civillietu un komercietu tiesvedībā vai šķīrējtiesas procesā attiecībā uz informāciju, kas izriet no mediācijas procesa vai ir ar to saistīta, izņemot:

a) ja tas ir vajadzīgs sevišķi svarīgu attiecīgas dalībvalsts sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ, jo īpaši, ja ir jānodrošina bērnu interešu aizsardzība vai jānovērš kaitējums kādas personas fiziskai vai psiholoģiskai integritātei, vai

b) ja mediācijā panākta izlīguma saturu izpaušana ir vajadzīga, lai īstenotu vai izpildītu konkrēto izlīgumu.

2. Nekas 1. punktā neliedz dalībvalstīm ieviest stingrākus pasākumus, lai aizsargātu mediācijas konfidencialitāti.

8. pants

Mediācijas ietekme uz noilgumu un noilguma termiņiem

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka pusēm, kas, tiecoties izšķirt strīdu, izvēlas mediāciju, tādejā neliedz konkrētā strīda sakarā pēc tam uzsākt tiesvedību vai lietas izskatīšanu šķīrējtiesā pēc noilguma vai noilguma termiņu beigām, kas iestājušās mediācijas procesa laikā.

2. Panta 1. punkts neskar noteikumus par noilgumu vai noilguma termiņiem starptautiskos nolīgumos, kuros dalībvalstis ir līgumslēdzējas puses.

9. pants

Informācija plašai sabiedrībai

Dalībvalstis, izmantojot līdzekļus, ko tās uzskata par piemērotiem, veicina informācijas sniegšanu plašai sabiedrībai, jo īpaši izmantojot internetu, par to, kā sazināties ar mediatoriem un organizācijām, kas sniedz mediācijas pakalpojumus.

10. pants

Informācija par kompetentām tiesām un iestādēm

Komisija, izmantojot atbilstīgus līdzekļus, dara publiski pieejamu informāciju par kompetentām tiesām vai iestādēm, ko dalībvalstis tai darījušas zināmu saskaņā ar 6. panta 3. punktu.

11. pants

Pārskatīšana

Vēlākais līdz 2016. gada 21. maijam Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai sniedz pārskatu par šīs direktīvas piemērošanu. Pārskatā izvērtē mediācijas attīstību visā Eiropas Savienībā un šīs direktīvas ietekmi dalībvalstīs. Pārskatam vajadzības gadījumā pievieno priekšlikumus šīs direktīvas pielāgošanai.

12. pants

Transponēšana

1. Vēlākais 2011. gada 21. maijā dalībvalstīs stājas spēkā normatīvi un administratīvi akti, kas vajadzīgi, lai ievērotu šīs direktīvas prasības, izņemot 10. pantu, kura izpildi nodrošina vēlākais līdz 2010. gada 21. novembrim. Tās nekavējoties informē par to Komisiju.

Pieņemot minētos tiesību aktus, dalībvalstis tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu vai tādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstīs nosaka paņēmienus, kā izdarīt šādu atsauci.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

13. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

14. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2008. gada 21. maijā

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs
H.-G. PÖTTERING

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
J. LENARČIČ